

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
VAN 16 NOVEMBER 2011
BETREFFENDE
DE VERDELING VAN HET SPECTRUM
IN DE 900MHz-, 1800MHz- EN 2GHz-BAND**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	Openbare raadpleging	3
3.	Spectrumverdeling onder de mobiele operatoren.....	3
3.1.	Wettelijk kader.....	3
3.2.	900MHz-band	4
3.2.1.	Huidige verdeling.....	4
3.2.2.	Wijziging van de verdeling	4
3.3.	1800MHz-band	4
3.3.1.	Huidige verdeling.....	4
3.3.2.	Wijziging van de verdeling	5
3.4.	2GHz-band	5
3.4.1.	Huidige verdeling.....	5
3.4.2.	Wijziging van de verdeling	6
4.	Samenwerkingsakkoord	6
5.	Besluit	6
6.	Beroepsmogelijkheden.....	7
BIJLAGE	SYNTHESE VAN DE ONTVANGEN BIJDRAGEN	
A1.	Belgacom.....	8
A2.	Mobistar	8
A3.	KPN GB.....	9
A4.	Telenet.....	10

1. Inleiding

Dit besluit heeft betrekking op de verdeling van het spectrum tussen de verschillende mobiele operatoren in de frequentiebanden van 900MHz¹, 1800MHz² en 2GHz³.

De verdeling van het spectrum tussen de verschillende mobiele operatoren in de 900MHz- en de 1800MHz-frequentieband ligt maar vast tot 26 november 2015. Over de verdeling van het spectrum tussen 27 november 2015 en 15 maart 2021 zou er later nog een besluit moeten worden genomen.

2. Openbare raadpleging

De openbare raadpleging van 11 augustus 2011 betreffende de verdeling van het spectrum in de 900MHz-, 1800MHz- en 2GHz-banden duurde tot 1 oktober 2011.

De volgende belanghebbende partijen hebben een bijdrage geleverd:

- Belgacom;
- Mobistar;
- KPN GB;
- Telenet.

Een samenvatting van de opgeworpen punten en van de antwoorden vanwege het BIPT wordt gegeven als bijlage.

3. Spectrumverdeling onder de mobiele operatoren

3.1. Wettelijk kader

Krachtens:

- artikel 7, § 6, van het GSM-koninklijk besluit⁴;
- artikel 8, § 9, van het DCS-koninklijk besluit⁵;
- artikel 22, § 2quinquies, van het 3G-koninklijk besluit⁶;

kan het BIPT de verdeling van het in de frequentiebanden van 900MHz, 1800MHz en 2GHz toegewezen spectrum wijzigen, zonder evenwel de aan elke operator toegewezen hoeveelheid spectrum te wijzigen.

Het spectrum dat is toegewezen aan Belgacom en Mobistar wordt geregeld door:

- artikel 7, § 1, van het GSM-koninklijk besluit wat de 900MHz-frequentieband betreft;
- artikel 7, § 5, van het GSM-koninklijk besluit wat de 1800MHz-frequentieband betreft;
- artikel 22, § 1, van het 3G-koninklijk besluit wat de 2GHz-frequentieband betreft.

¹ Gekoppelde frequentiebanden 880-915 MHz en 925-960 MHz

² Gekoppelde frequentiebanden 1710-1785 MHz en 1805-1880 MHz

³ Gekoppelde frequentiebanden 1920-1980 MHz en 2110-2170 MHz, en niet-gekoppelde frequentieband 1900-1920 MHz

⁴ Koninklijk besluit van 7 maart 1995 betreffende het opzetten en exploiteren van GSM-mobilfoonnetten

⁵ Koninklijk besluit van 24 oktober 1997 betreffende het opzetten en de exploitatie van DCS-1800-mobilfoonnetten

⁶ Koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie

Het spectrum dat is toegewezen aan KPN GB wordt geregeld door:

- artikel 8, §§ 6-8, van het DCS-koninklijk besluit wat de 900MHz-frequentieband betreft;
- artikel 8, §§ 2 en 2bis, van het DCS-koninklijk besluit wat de 1800MHz-frequentieband betreft;
- artikel 22, § 1, van het 3G-koninklijk besluit wat de 2GHz-frequentieband betreft.

Het spectrum dat is toegewezen aan Telenet-Tecteo Bidco wordt geregeld door:

- artikel 7, § 1, van het GSM-koninklijk besluit wat de 900MHz-frequentieband betreft;
- artikel 8, § 2bis, van het DCS-koninklijk besluit wat de 1800MHz-frequentieband betreft;
- artikel 22, § 1, van het 3G-koninklijk besluit wat de 2GHz-frequentieband betreft.

3.2. 900MHz-band

3.2.1. Huidige verdeling

Belgacom en Mobistar beschikken elk over 60 GSM-kanalen, en KPN GB over 54 kanalen in de 900MHz-band, en dit tot 27 november 2015.

De kanalen zijn als volgt verdeeld:

- Belgacom, 1-30⁷ en 61-90⁷;
- Mobistar, 31-60⁷ en 91-120⁷;
- KPN GB, 975-1024⁸ en 121-124⁹.

3.2.2. Wijziging van de verdeling

Vanaf 27 november 2015 en tot 15 maart 2021 zullen Belgacom, Mobistar en KPN GB elk over 50 GSM-kanalen¹⁰ beschikken, terwijl Telenet-Tecteo Bidco 24 kanalen¹¹ zal hebben.

Het BIPT is niet van plan om eerder dan 27 november 2015 de verdeling van het spectrum onder de verschillende mobiele operatoren in de 900 MHz-frequentieband te wijzigen. Een dergelijke wijziging zal worden besproken in een ander besluit dat later in 2012 dient te worden genomen.

3.3. 1800MHz-band

3.3.1. Huidige verdeling

Belgacom en Mobistar kunnen tot 27 november 2015 elk over 104 GSM-kanalen, en KPN GB over 110 kanalen beschikken in de 1800MHz-band. Van de 104 GSM-kanalen waarover Belgacom en Mobistar kunnen beschikken, zijn tot op heden slechts 75 kanalen toegewezen.

De reeds toegewezen kanalen zijn als volgt verdeeld:

- Belgacom, 512-586¹²;
- Mobistar, 587-661¹²;

⁷ artikel 7, § 1, van het GSM-koninklijk besluit

⁸ artikel 8, § 6, van het DCS-koninklijk besluit

⁹ artikel 8, § 7, van het DCS-koninklijk besluit

¹⁰ artikel 7, § 1, van het GSM-koninklijk besluit en artikel 8, § 8, van het DCS-koninklijk besluit

¹¹ artikel 7, § 1, van het GSM-koninklijk besluit

¹² artikel 7, § 5, van het GSM-koninklijk besluit (de kanalen zijn door het BIPT gekozen)

- KPN GB, 776-885¹³.

3.3.2. Wijziging van de verdeling

Vanaf 27 november 2015 en tot 15 maart 2021 zullen Belgacom, Mobistar en KPN GB elk over 100 GSM-kanalen¹⁴ beschikken, terwijl Telenet-Tecteo Bidco 50 kanalen¹⁵ zal hebben.

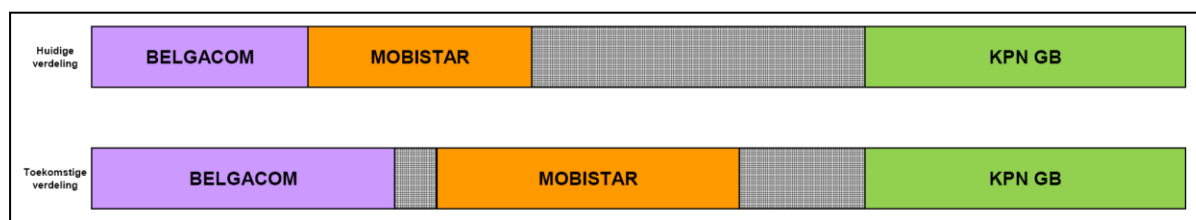
Van de 104 GSM-kanalen waarover Belgacom en Mobistar momenteel mogen beschikken zijn heden 29 kanalen nog altijd niet toegewezen en de twee operatoren vragen welke kanalen zullen worden toegewezen.

Om ten volle profijt te trekken van het potentieel van de LTE-technologie moet een operator over een aaneengrenzend blok van ten minste 20 MHz duplex kunnen beschikken, d.w.z. 100 kanalen. Tussen een LTE-netwerk en een naburig GSM-netwerk is een frequentieafstand van ten minste 300 kHz tussen de rand van de LTE-band en de GSM-draaggolf nodig om te zorgen voor de coëxistentie van naburige netwerken, als er geen bilaterale of multilaterale akkoorden zijn. Als twee operatoren over aaneengrenzende banden beschikken en er geen akkoord is tussen de twee operatoren, dan heeft een van de twee operatoren in dat geval 101 kanalen nodig om de LTE-technologie te kunnen toepassen met een bandbreedte van 20 MHz.

De volgende verdeling is gekozen om Belgacom, Mobistar en KPN GB de mogelijkheid te verlenen om de LTE-technologie met een bandbreedte van 20 MHz in te voeren:

- Belgacom, 512-615;
- Mobistar, 630-733;
- KPN GB, 776-885.

De volgende figuur toont de huidige en toekomstige verdeling van de 1800MHz-band.

De verdeling van het spectrum tussen de verschillende mobiele operatoren in de 1800 MHz-frequentieband zal moeten worden gewijzigd voor de periode tussen 27 november 2015 en 15 maart 2021. Deze wijziging zal worden besproken in een ander besluit dat later in 2012 dient te worden genomen.

3.4. 2GHz-band

3.4.1. Huidige verdeling

Belgacom beschikt over 15 MHz duplex in de gekoppelde banden en over 5,4 MHz duplex in de niet-gekoppelde band terwijl Mobistar en KPN GB elk over 14,8 MHz duplex in de gekoppelde banden en over 5 MHz duplex in de niet-gekoppelde band beschikken, en dit tot 15 maart 2021.

De toegewezen frequenties worden als volgt verdeeld¹⁶:

¹³ artikel 8, § 2, van het DCS-koninklijk besluit, voordat het gewijzigd werd door artikel 7 van het koninklijk besluit van 22 december 2010

¹⁴ artikel 7, § 5, van het GSM-koninklijk besluit en artikel 8, § 2bis, van het DCS-koninklijk besluit

¹⁵ artikel 8, § 2bis, van het DCS-koninklijk besluit

¹⁶ artikel 22, § 1, van het 3G-koninklijk besluit

	Ontvangst door het basisstation (MHz)	Uitzending door het basisstation (MHz)	Niet-gekoppelde frequenties (MHz)
Belgacom	1920,3-1935,3	2110,3-2125,3	1914,9-1920,3
KPN GB	1935,3-1950,1	2125,3-2140,1	1899,9-1904,9
Telenet-Tecteo Bidco	1950,1-1964,9	2140,1-2154,9	
Mobistar	1964,9-1979,7	2154,9-2169,7	1909,9-1914,9

3.4.2. Wijziging van de verdeling

Aangezien de vier operatoren elk over een aaneengrenzend blok beschikken is het BIPT niet van plan om de verdeling van het spectrum tussen de verschillende mobiele operatoren in de 2GHz-band te wijzigen.

4. Samenwerkingsakkoord

Het BIPT heeft conform de procedure beschreven in lid 1 en 2 van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 een ontwerpbesluit overgezonden aan de gemeenschapsregulators:

“Art. 3. Elke ontwerpbeslissing van een regulerende instantie die betrekking heeft op elektronische communicatienetwerken wordt door de desbetreffende instantie overgemaakt aan de andere regulerende instanties die zijn opgesomd in artikel 2, 2°, van dit samenwerkingsakkoord.

De regulerende instanties die geconsulteerd worden bezorgen binnen de veertien kalenderdagen hun opmerkingen aan de regulerende instantie die de ontwerpbeslissing heeft overgemaakt.”

Het BIPT heeft een antwoord ontvangen vanwege de Medienrat die geen bezwaren hebt tegen de beslissing. Er werd geen reactie ontvangen van de CSA en de VRM.

5. Besluit

1. De volgende frequentiebanden worden aan Belgacom toegewezen:

- 890.1-896.1 / 935.1-941.1 MHz¹⁷
- 902,1-908,1 / 947,1-953,1 MHz¹⁷
- 1710.1-1730.9 / 1805.1-1825.9 MHz
- 1914,9-1920,3 MHz¹⁷
- 1920,3-1935,3 / 2110,3-2125,3 MHz¹⁷

2. De volgende frequentiebanden worden aan Mobistar toegewezen:

- 896.1-902.1 / 941.1-947.1 MHz¹⁷
- 908,1-914,1 / 953,1-953,1 MHz¹⁷
- 1733,7-1754,5 / 1828,7-1849,5 MHz
- 1909,9-1.914,9 MHz¹⁷
- 1964,9-1979,7 / 2154,9-2169,7 MHz¹⁷

¹⁷ Bestaande situatie

3. De volgende frequentiebanden worden aan KPN GB toegewezen:
 - 880.1-890.1 / 925.1-935.1 MHz¹⁷
 - 914.1-914.9 / 959.1-959.9 MHz¹⁷
 - 1762.9-1784.9 / 1857.9-1879.9 MHz¹⁷
 - 1899,9-1.904,9 MHz¹⁷
 - 1935,3-1950,1 / 2125,3-2140,1 MHz¹⁷
4. De frequentiebanden 1950,1-1964,9 / 2140,1-2154,9 worden toegewezen aan Telenet-Tecteo Bidco¹⁷.
5. De wijziging in de verdeling wordt van kracht twee weken na de kennisgeving door Mobistar dat de kanalen zijn vrijgemaakt en overgedragen en uiterlijk tegen 30 juni 2012. Tot die datum kan Mobistar de kanalen 587-661 of¹⁸ 630-704 gebruiken. Zodra het BIPT de kennisgeving van Mobistar heeft ontvangen zal het de 3G-operatoren daarvan op de hoogte brengen.

6. Beroepsmogelijkheden

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om beroep in te stellen bij het hof van beroep van Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.

Het verzoekschrift wordt ingediend op de griffie van het gerecht in hoger beroep in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen van artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Charles Cuvelliez
Lid van de Raad

Catherine Rutten
Lid van de Raad

Luc Hindryckx
Voorzitter van de Raad

¹⁸ Voor elk basisstation kan Mobistar kiezen tussen de kanalen 587-661 of 630-704.

BIJLAGE

SYNTHESE VAN DE ONTVANGEN BIJDRAGEN

A1. Belgacom

Punten opgeworpen door Belgacom	Antwoorden van het BIPT
Belang voor de operatoren om zo snel mogelijk over een aangrenzend blok van 20 MHz te kunnen beschikken in de 1800MHz-band om het evenwicht tussen de operatoren die er reeds over beschikken en de anderen te herstellen.	Enkel KPN GB beschikt momenteel over een aangrenzend blok van 20 MHz. Na de inwerkingtreding van dit besluit zullen ook Belgacom en Mobistar beschikken over een aangrenzend blok van 20 MHz. Dit besluit omvat een overdracht van kanalen van Mobistar dat een tenuitvoerbrenging in drie fasen voorstelt met als einddatum 30 juni 2012 (zie deel A2).
Veralgemening van het principe van de scheidingsbanden van ten minste 200 kHz, voorzien buiten de subbanden toegekend aan de operatoren, voor de 1800MHz-band.	Voor zover mogelijk met het beschikbare spectrumvolume zou dit principe moeten worden toegepast.
Fout bij de berekening van de nieuwe verdeling van de 1800MHz-band voor Mobistar (punt 4.2 van het ontwerpbesluit).	Deze opmerking van Belgacom klopt. Mobistar heeft evenwel een andere verdeling voorgesteld (zie deel A2).
Incoherentie tussen de Franse en de Nederlandse versie in punt 4.1 van het ontwerpbesluit.	De Nederlandse versie werd aangepast.

A2. Mobistar

Mobistar reageert heel positief op het ontwerpbesluit.

Punten opgeworpen door Mobistar	Antwoorden van het BIPT
<p>Deel 2.3.2 van het ontwerpbesluit:</p> <p>Mobistar stelt voor dat de kanalen die aan Mobistar worden toegekend, de kanalen 630 tot 733 zijn. Deze toekenning zou gunstiger zijn wat betreft de voorkeurskanalen aan de grens en de risico's van de intermodulatieproducten van de 2e orde tussen de 900MHz- en 1800MHz-banden.</p> <p>Volgens Mobistar omvat dit voorstel een bijkomend voordeel, namelijk dat het ook optimaal is voor de toekomstige verdeling van het spectrum, vanaf 27 november 2015.</p> <p>Punt 4.2 van het ontwerpbesluit zou dienovereenkomstig gewijzigd worden.</p>	<p>Aangezien deze wijziging geen enkele impact heeft op de andere operatoren, is dit voorstel aanvaardbaar.</p> <p>Er dient evenwel opgemerkt te worden dat het voorstel van Mobistar niet beter geschikt is dan het oorspronkelijke voorstel van het BIPT voor de situatie vanaf 27 november 2015: het BIPT kan nog in geen van de gevallen bevestigen dat er geen nieuwe verdeling komt in 2015.</p>
<p>Punt 4.5 van het ontwerpbesluit:</p> <p>De termijnen voorgesteld door het BIPT zijn niet redelijk in het licht van het vereiste werk. Mobistar stelt voor het besluit uit te voeren in drie fasen, met als einddatum 30 juni 2012.</p>	<p>Het BIPT kan moeilijk oordelen over de gegrondheid van de argumenten van Mobistar.</p> <p>Maar het BIPT is er zich van bewust dat Mobistar de enige operator is die wordt beïnvloed door dit besluit en dat Mobistar, in tegenstelling tot Belgacom, niet zal beschikken over een aangrenzend blok zolang dit besluit niet van kracht is.</p> <p>Na een bespreking met Belgacom en Mobistar meent het BIPT dat een uitvoering in drie fasen niet wenselijk is.</p> <p>De wijziging in de verdeling wordt van kracht twee weken na de kennisgeving door Mobistar dat de kanalen zijn vrijgemaakt en overgedragen en uiterlijk tegen 30 juni 2012.</p>
<p>Mobistar verzoekt het BIPT om te zorgen voor een vergoeding van de kosten die een operator oploopt voor het vrijmaken en overdragen van kanalen ten behoeve van een andere operator, zowel in het kader van dit besluit als in het kader van de reorganisatie van het spectrum van 27 november 2015.</p> <p>Mobistar verwijst naar de vergoeding die Landsverdediging vroeger gaf voor de 900MHz-, 1800MHz- en 2GHz-banden.</p>	<p>De vergoeding van Landsverdediging was vastgelegd in de GSM, DCS en 3G-koninklijke besluiten. Die koninklijke besluiten voorzien echter niet in een vergoeding van een operator.</p>

A3. KPN GB

KPN GB heeft geen fundamentele opmerkingen over het ontwerpbesluit.

Punten opgeworpen door KPN GB	Antwoorden van het BIPT
KPN GB herhaalt dat het onmogelijk is om de kanalen te gebruiken die hem worden toegekend in de P-GSM-band zonder onevenredige meerkosten.	Het BIPT heeft deze kwestie reeds bekeken in het verleden. Het BIPT merkt ook op dat slechts 50 kanalen zullen worden toegekend aan KPN GB in de 900MHz-band vanaf 27 november 2015.

A4. Telenet

VERTROUWELIJK